

‘Een boksmatch met Verhofstadt interesseert me niet’

Langzaam maar zeker uitbollen, dat was het plan. Zijn memoires schrijven zelfs. **oud-PREMIER JEAN-LUC DEHAENE** (68) was zich al aan het opmaken voor een rustige fin de carrière. Maar toen werd hij plots bestuursvoorzitter van Dexia, en Europees boegbeeld van CD&V. Een gesprek over aandeelhouders-hooliganisme, de toestand van de wereld en lintmeters. ‘Het zal u misschien verwonderen, maar ik ben liever óók geen karikatuur van mezelf.’

INTERVIEW
WOUTER VAN DRIESCHÉ
KRIS VAN HAVER

‘W’ e kunnen hem niet doodschieten, natuurlijk.’ Herinnert u zich die uitspraak nog? Het was wat oud-premier Leo Tindemans (CD&V) te melden had over zijn partijgenoot Jean-Luc Dehaene, toen die in 1999 de verkiezingen verloor van Guy Verhofstadt (Open VLD). Dehaene was pas 59 toen, en na twee ambstermijnen als eerste minister wist niemand goed wat met hem aan te vangen. En dus dook hij zelf een paar jaar onder de radar, om er pas vijf jaar geleden, met de Europese verkiezingen, weer op te verschijnen.

Dehaene was bestuurder geworden bij InBev, Lotus Bakeries, Thrombogenicen en Umicore. En, minder succesvol bij Sail Trust, een organisatie verwant met Lernout & Hauspie, en bij Seghers Better Technology Group, dat in 2002 over de kop ging. Nog één ambstermijn als opa in Europa, en dan wilde hij rustig uitbollen als burgemeester van Vilvoorde, liet hij zich bij zijn rentree links en rechts ontvallen. Zelfs de media mochten niet openemen, dat gaat niet. De blauwe plekken van Celie, die me de hele tijd stompen gaf om duidelijk te maken dat ik het niet mocht doen, neem ik er dan gewoon bij. (lacht) Niemand wenste me wel proficiat in toen ik benoemd werd. Heel opvallend. Ik kreeg werkelijk geen enkele felicitatie. ‘Goede moed’, dat zei iedereen.

Meester-loodgieter is uw ‘middle name’. Een grote verstopping als Dexia, krijgt u daar een kick van?
Dehaene: ‘Een kick? God! Jong, nee. Dat is het goede woord niet. Ik vind dat vooral heel erg... interessant. Ik wist wel iets van banken, zoals elke premier. Maar ik kende lang niet alle fitnesses. Dat werd ook niet verwacht. Maar nu krijg ik dus

- in zekere zin een beetje van alle drie daar last van hebben?’
‘Persoonlijk niet zozeer, nee’, zegt hij. ‘Toen ik tot voorzitter van Dexia werd benoemd, verwachtte ik een storm van protest. Het was allesbehalve vanzelfsprekend dat een *politieker* dat zou doen. Maar tot mijn grote verbazing bleef het overdoevend stil. Blijkbaar heb ik door mijn verleden nog altijd een grote geloofwaardigheid. Dat blijkt toch uit allerlei polls, voor zover die iets zeggen. Ik blijf blijkbaar een vertrouwensfiguur.’

‘Maar van het spektakel van de voorbije maanden wordt natuurlijk niemand beter. De politiek niet, de banken niet, de bedrijven niet, het gerecht niet, de burgers niet. Niemand.’

Het voorzitterschap van een grootbank in moeilijkheden is geen cadeau. Hebt u getwijfeld?
Jean-Luc Dehaene: ‘Daar was geen tijd voor. Om één uur ’s nachts belde Yves Letermé. Ik zou de regering in grote moeilijkheden brengen door te weigeren, zei hij. Ze hadden geen andere kandidaat. Ja, dan komt de scout in mij naar boven. Dan zeg ik: ‘Goed, dan zal ik ze maar uit de penariaire halen.’ Zo ben ik nu eenmaal. Verantwoordelijkheden niet openemen, dat gaat niet. De blauwe plekken van Celie, die me de hele tijd stompen gaf om duidelijk te maken dat ik het niet mocht doen, neem ik er dan gewoon bij. (lacht) Niemand wenste me wel proficiat in toen ik benoemd werd. Heel opvallend. Ik kreeg werkelijk geen enkele felicitatie. ‘Goede moed’, dat zei iedereen.’

Bij de jongste algemene vergadering van Fortis werd met schoenen gegooid. Volgende week is Dexia aan de beurt. Bent u bang?
Dehaene: ‘Ik verwacht wel wat animositeit, ja. Of toch serieuze discussies. Ook al is ons aandeelhouderschap veel gestructureerder. Maar goed. Frustraties doen nu eenmaal vreemde dingen met mensen. Zeker met massa’s. Op grote vergaderingen zie je dan al snel psychologische krachten aan het werk die anders vooral in voetbalstadions spelen.’

Dehaene heeft toch niets meer te verliezen of te bewijzen, wordt al tijd gezegd als u loodgieter moet spelen. Voelt u dat ook zo aan?
Dehaene: ‘Ik zit in een luxepositie, ja. Ik heb mijn carrière gemaakt. De dag dat

voorde, stelde ik vast. Jonge mensen kregen geen kans. Dus droeg ik het burgemeesterschap twee jaar geleden over, en ging ik weer voluit voor Europa.’

U neemt het in de verkiezingen op tegen Guy Verhofstadt. Voor het eerst sinds hij u tien jaar geleden uit de 16 vredeef. Maakt dat deze campagne extra prikkelend?
Dehaene: ‘Van geen kanten. Valt tegen, hé, als antwoord? (buitendich) Scireus. Een boksmatch met Verhofstadt interesseert me niet. Echt niet. Waarom zou ik me daar ook zonde zijn om deze verkiezingen daartoe te herleiden. Door de crisis staat Europa volop in de aandacht. Meer dan ooit misschien zelfs. Dit is een unieke kans om uit te leggen wat Europa betekent en kan betekenen.’

CD&V schoof u voor de verkiezingen van 7 juni naar voren als ‘ervarende gids’ voor Europa. Drie jaar geleden wilde u daar nochtans weg. ‘Ik heb mijn tijd gehad’, zei u toen. ‘Ik ben voor de partij naar Europa gegaan, niet voor mezelf. Ik heb geen zin meer in technische dossiers. Ik wil actie en resultaat zien.’
Dehaene: ‘Ik zei dat voor de gemeenteraadsverkiezingen van 2006. En ik meende dat toen ook oprecht. Ik neem dat zeker niet terug. Ik zag een rustige fin de carrière voor me als burgemeester van Vilvoorde. Zes jaar heb concreet dingen realiseren, op kleine schaal. En dan gedaan. Maar uiteindelijk kwam ik daar van terug. Ik versmachtte mijn partij in Vil-

Jean-Luc Dehaene: ‘Ik blijf het vreemd vinden dat men zulke hoge schotten optrekt tussen de politiek en het zakenleven. Ik verkies een kruisbestuiving.’

voorde, stelde ik vast. Jonge mensen kregen geen kans. Dus droeg ik het burgemeesterschap twee jaar geleden over, en ging ik weer voluit voor Europa.’

U neemt het in de verkiezingen op tegen Guy Verhofstadt. Voor het eerst sinds hij u tien jaar geleden uit de 16 vredeef. Maakt dat deze campagne extra prikkelend?
Dehaene: ‘Van geen kanten. Valt tegen, hé, als antwoord? (buitendich) Scireus. Een boksmatch met Verhofstadt interesseert me niet. Echt niet. Waarom zou ik me daar ook zonde zijn om deze verkiezingen daartoe te herleiden. Door de crisis staat Europa volop in de aandacht. Meer dan ooit misschien zelfs. Dit is een unieke kans om uit te leggen wat Europa betekent en kan betekenen.’

CD&V schoof u voor de verkiezingen van 7 juni naar voren als ‘ervarende gids’ voor Europa. Drie jaar geleden wilde u daar nochtans weg. ‘Ik heb mijn tijd gehad’, zei u toen. ‘Ik ben voor de partij naar Europa gegaan, niet voor mezelf. Ik heb geen zin meer in technische dossiers. Ik wil actie en resultaat zien.’
Dehaene: ‘Ik zei dat voor de gemeenteraadsverkiezingen van 2006. En ik meende dat toen ook oprecht. Ik neem dat zeker niet terug. Ik zag een rustige fin de carrière voor me als burgemeester van Vilvoorde. Zes jaar heb concreet dingen realiseren, op kleine schaal. En dan gedaan. Maar uiteindelijk kwam ik daar van terug. Ik versmachtte mijn partij in Vil-

voorde, stelde ik vast. Jonge mensen kregen geen kans. Dus droeg ik het burgemeesterschap twee jaar geleden over, en ging ik weer voluit voor Europa.’

U neemt het in de verkiezingen op tegen Guy Verhofstadt. Voor het eerst sinds hij u tien jaar geleden uit de 16 vredeef. Maakt dat deze campagne extra prikkelend?
Dehaene: ‘Van geen kanten. Valt tegen, hé, als antwoord? (buitendich) Scireus. Een boksmatch met Verhofstadt interesseert me niet. Echt niet. Waarom zou ik me daar ook zonde zijn om deze verkiezingen daartoe te herleiden. Door de crisis staat Europa volop in de aandacht. Meer dan ooit misschien zelfs. Dit is een unieke kans om uit te leggen wat Europa betekent en kan betekenen.’

CD&V schoof u voor de verkiezingen van 7 juni naar voren als ‘ervarende gids’ voor Europa. Drie jaar geleden wilde u daar nochtans weg. ‘Ik heb mijn tijd gehad’, zei u toen. ‘Ik ben voor de partij naar Europa gegaan, niet voor mezelf. Ik heb geen zin meer in technische dossiers. Ik wil actie en resultaat zien.’
Dehaene: ‘Ik zei dat voor de gemeenteraadsverkiezingen van 2006. En ik meende dat toen ook oprecht. Ik neem dat zeker niet terug. Ik zag een rustige fin de carrière voor me als burgemeester van Vilvoorde. Zes jaar heb concreet dingen realiseren, op kleine schaal. En dan gedaan. Maar uiteindelijk kwam ik daar van terug. Ik versmachtte mijn partij in Vil-

voorde, stelde ik vast. Jonge mensen kregen geen kans. Dus droeg ik het burgemeesterschap twee jaar geleden over, en ging ik weer voluit voor Europa.’

U neemt het in de verkiezingen op tegen Guy Verhofstadt. Voor het eerst sinds hij u tien jaar geleden uit de 16 vredeef. Maakt dat deze campagne extra prikkelend?
Dehaene: ‘Van geen kanten. Valt tegen, hé, als antwoord? (buitendich) Scireus. Een boksmatch met Verhofstadt interesseert me niet. Echt niet. Waarom zou ik me daar ook zonde zijn om deze verkiezingen daartoe te herleiden. Door de crisis staat Europa volop in de aandacht. Meer dan ooit misschien zelfs. Dit is een unieke kans om uit te leggen wat Europa betekent en kan betekenen.’

CD&V schoof u voor de verkiezingen van 7 juni naar voren als ‘ervarende gids’ voor Europa. Drie jaar geleden wilde u daar nochtans weg. ‘Ik heb mijn tijd gehad’, zei u toen. ‘Ik ben voor de partij naar Europa gegaan, niet voor mezelf. Ik heb geen zin meer in technische dossiers. Ik wil actie en resultaat zien.’
Dehaene: ‘Ik zei dat voor de gemeenteraadsverkiezingen van 2006. En ik meende dat toen ook oprecht. Ik neem dat zeker niet terug. Ik zag een rustige fin de carrière voor me als burgemeester van Vilvoorde. Zes jaar heb concreet dingen realiseren, op kleine schaal. En dan gedaan. Maar uiteindelijk kwam ik daar van terug. Ik versmachtte mijn partij in Vil-

voorde, stelde ik vast. Jonge mensen kregen geen kans. Dus droeg ik het burgemeesterschap twee jaar geleden over, en ging ik weer voluit voor Europa.’

U neemt het in de verkiezingen op tegen Guy Verhofstadt. Voor het eerst sinds hij u tien jaar geleden uit de 16 vredeef. Maakt dat deze campagne extra prikkelend?
Dehaene: ‘Van geen kanten. Valt tegen, hé, als antwoord? (buitendich) Scireus. Een boksmatch met Verhofstadt interesseert me niet. Echt niet. Waarom zou ik me daar ook zonde zijn om deze verkiezingen daartoe te herleiden. Door de crisis staat Europa volop in de aandacht. Meer dan ooit misschien zelfs. Dit is een unieke kans om uit te leggen wat Europa betekent en kan betekenen.’

CD&V schoof u voor de verkiezingen van 7 juni naar voren als ‘ervarende gids’ voor Europa. Drie jaar geleden wilde u daar nochtans weg. ‘Ik heb mijn tijd gehad’, zei u toen. ‘Ik ben voor de partij naar Europa gegaan, niet voor mezelf. Ik heb geen zin meer in technische dossiers. Ik wil actie en resultaat zien.’
Dehaene: ‘Ik zei dat voor de gemeenteraadsverkiezingen van 2006. En ik meende dat toen ook oprecht. Ik neem dat zeker niet terug. Ik zag een rustige fin de carrière voor me als burgemeester van Vilvoorde. Zes jaar heb concreet dingen realiseren, op kleine schaal. En dan gedaan. Maar uiteindelijk kwam ik daar van terug. Ik versmachtte mijn partij in Vil-

voorde, stelde ik vast. Jonge mensen kregen geen kans. Dus droeg ik het burgemeesterschap twee jaar geleden over, en ging ik weer voluit voor Europa.’

U neemt het in de verkiezingen op tegen Guy Verhofstadt. Voor het eerst sinds hij u tien jaar geleden uit de 16 vredeef. Maakt dat deze campagne extra prikkelend?
Dehaene: ‘Van geen kanten. Valt tegen, hé, als antwoord? (buitendich) Scireus. Een boksmatch met Verhofstadt interesseert me niet. Echt niet. Waarom zou ik me daar ook zonde zijn om deze verkiezingen daartoe te herleiden. Door de crisis staat Europa volop in de aandacht. Meer dan ooit misschien zelfs. Dit is een unieke kans om uit te leggen wat Europa betekent en kan betekenen.’

CD&V schoof u voor de verkiezingen van 7 juni naar voren als ‘ervarende gids’ voor Europa. Drie jaar geleden wilde u daar nochtans weg. ‘Ik heb mijn tijd gehad’, zei u toen. ‘Ik ben voor de partij naar Europa gegaan, niet voor mezelf. Ik heb geen zin meer in technische dossiers. Ik wil actie en resultaat zien.’
Dehaene: ‘Ik zei dat voor de gemeenteraadsverkiezingen van 2006. En ik meende dat toen ook oprecht. Ik neem dat zeker niet terug. Ik zag een rustige fin de carrière voor me als burgemeester van Vilvoorde. Zes jaar heb concreet dingen realiseren, op kleine schaal. En dan gedaan. Maar uiteindelijk kwam ik daar van terug. Ik versmachtte mijn partij in Vil-

Voor veel mensen is de globalisering een probleem, en is Europa een deel van dat probleem. Terwijl het in werkelijkheid de oplossing is.

Zelf zei u onlangs: ‘Als ik van China naar Europa reis, heb ik het gevoel dat ik terugkeer van een jeugdkamp naar een bejaardentehuis.’
Dehaene: (overstortbaar) ‘De globa-

lisering kan je niet tegenhouden, maar je kan ze wel ordenen en omkaderen. Je móet dat ook doen. De vrije markt als zelfregulerend element heeft gefaald. Dat heeft deze crisis wel bewezen. Zoals we Daens destijds nodig hadden om in te zien dat we de industrialisering moesten reguleren, zo moesten we via deze crisis passeren om in te zien dat er meer controle nodig is. En liefst internationaal.’

De crisis zal ons trouwens verplichten nog beter samen te werken. Zeker als we willen vermijden dat - bijvoorbeeld - de verschillen in schuldgraad van de lidstaten dan met het Global Plan destijds.

België stevent opnieuw af op 100 procent staatsschuld, rankte deze week bekend. Elke seconde komt er 800 euro staatsschuld bij.
Dehaene: ‘Wat wilt u dat ik daarop zeg? Na mijn premierschap waren we structureel op de goede weg. Had men die inspanning vijf jaar langer volgehouden, dan hadden we nu veel verder gestaan. Maar jammer genoeg heeft paars die kans laten liggen. Zelfs toen de rentelasten daalden. Heel erg jammer.’

lisering kan je niet tegenhouden, maar je kan ze wel ordenen en omkaderen. Je móet dat ook doen. De vrije markt als zelfregulerend element heeft gefaald. Dat heeft deze crisis wel bewezen. Zoals we Daens destijds nodig hadden om in te zien dat we de industrialisering moesten reguleren, zo moesten we via deze crisis passeren om in te zien dat er meer controle nodig is. En liefst internationaal.’

De crisis zal ons trouwens verplichten nog beter samen te werken. Zeker als we willen vermijden dat - bijvoorbeeld - de verschillen in schuldgraad van de lidstaten dan met het Global Plan destijds.

België stevent opnieuw af op 100 procent staatsschuld, rankte deze week bekend. Elke seconde komt er 800 euro staatsschuld bij.

Dehaene: ‘Wat wilt u dat ik daarop zeg? Na mijn premierschap waren we structureel op de goede weg. Had men die inspanning vijf jaar langer volgehouden, dan hadden we nu veel verder gestaan. Maar jammer genoeg heeft paars die kans laten liggen. Zelfs toen de rentelasten daalden. Heel erg jammer.’

‘We zitten in een heel moeilijke situatie nu. We moeten de economie blijven stimuleren. Maar er is weinig marge, en we mogen onze schuld ook absoluut niet laten ontsporen. Alles wat we vandaag aan deficit opbouwen, moeten we morgen afbouwen. De Hoge Raad voor Financiën heeft er - terecht - op gewezen dat dat wel eens zwaarder zou kunnen worden dan met het Global Plan destijds.’

Volgend jaar wordt u zeventig, voor veel ex-premiers het moment om hun memoires uit te brengen.

Dehaene: (onderbreekt) ‘Ik was dat ook van plan, maar dat zal niet meer luk-

ken. Met al wat er de voorbije maanden is gebeurd, komen er sneller nieuwe hoofdstukken bij dan ik er oude kan schrijven. Maar zodra het wat rustiger wordt, wil ik daar zeker werk van maken.’

‘Het kan naar klinken, maar ik vind het mijn plicht om mijn memoires te schrijven. Zeker met de rol die ik heb gespeeld en - vooral - de manier waarop ik dat heb gedaan. Ik beschouwde politiek tot op grote hoogte als een privéaangelegenheid. Ik duldde geen potentieelkrijgers. En al helemaal niet als het er echt om spande. Dus wil ik zeker ooit verantwoordelijk worden en waarom ik bepaalde dingen heb gedaan.’

En nieuw Europees mandaat loopt tot uw 74ste. Uw plan voor een rustige oude dag is opgeborgen?
Dehaene: ‘Ik heb nog geen zin om te stoppen. Waarom zou ik ook, zolang ik gezond ben? Het is een kwestie van consequent zijn, ook. Als minister van Sociale Zaken schreef ik begin jaren tachtig het eerste rapport over het effect van de vergrijzing op de sociale zekerheid. Toen al zei ik dat we mensen moesten stimuleren om langer te werken. Dan kan ik toch maar beter het goede voorbeeld geven?’

‘Ook Celie is trouwens allesbehalve vragende partij voor mijn pensioen. Er zijn twee soorten huwelijken die standhouden. Die waarvan de partners altijd samen zijn, en die waarvan ze nooit samen zijn. Bij die laatste beginnen de problemen als ze stoppen met werken. Dus dat stellen we zo lang mogelijk uit.’

‘Het u de documentaire ‘In het spoor van Verhofstadt’ gezien?’
Dehaene: ‘Nee. Mij hebben ze ook al een paar keer zo iets voorgesteld. Maar ik

heb altijd geweigerd. Te riskant. Een mens kan zichzelf toch geen jaar lang zeven dagen op zeven, 24 uur per dag, onder controle houden?’

Gek dat uitgerekend ú daar bang voor bent. U hebt het imago van iemand die altijd en overal zichzelf is. Op het tenenkullende af. Op uw campagnefiles neemt uw zoon Tom met een lintmeter uw buikomtrek. En mensen kunnen via Unibet wedden hoeveel u gaat vallen.

Dehaene: ‘Ja, maar wat zie je? Iedereen *klapt* daarover. U ook. Dat bewijst toch dat het een goede campagne is? Ik heb er nooit een probleem mee gehad te luisteren naar... alle, hoe noem je die gasten die imago’s van politici managen?’

Spindoctors?
Dehaene: ‘Die, ja. Die mensen hebben verstand van wat ze doen. Veel meer dan ik. Waarom zou ik dan niet naar hen luisteren? Elk zijn stel. Maar buiten verkiezingstijden moeten ze niet komen zeggen wat ik moet doen, vooraleer duidelijkheid. Dan ben ik honderd procent mezelf.’

De clichés die over u de ronde doen, kent u ook: de volkse, onbehouwen stierentemmer. Maar u luistert ook naar Bach, en u bent een kunstkenner. Waarom krijgen we die Dehaene nooit te zien?’
Dehaene: ‘Omdat er nooit camera’s op uitvoeringen van de Mattheüspassie zijn, maar altijd wel op Club Brugge? Nee. Geen idee. Daar zit geen strategie achter. Laat staan dat het een pose zou zijn, zoals wel eens wordt beweerd. Het zal u misschien verwonderen, maar ik ben zelf liever óók geen karikatuur van mezelf.’